

RIKSDAGENS SVAR 159/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem (RP 182/2013 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 17/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om elektroniska system för inkassering av vägtullar samt om det europeiska elektroniska vägtullsystemet (EETS).

Denna lag tillämpas på sådana elektroniska system för inkassering av vägtullar som för att kunna användas kräver installation eller montering av separat elektroteknisk utrustning i eller på fordon.

Denna lag gäller inte små och lokala elektroniska system för inkassering av vägtullar.

På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och på behandlingen av lokaliseringssuppgifter lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004), om inte något annat följer av denna lag.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *vägtull* en avgift, skatt eller någon annan betalningsskyldighet som tas ut i samband med fordonstrafik i ett vägtullsområde,

2) *EETS-område* ett vägtullsområde som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/52/EG om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem i gemenskapen, dvs. en del av Europeiska unionens territorium, en del av det europeiska vägnätet eller en konstruktion såsom en tunnel, bro eller färja där vägtull tas ut,

3) *EETS-betalningsförmedlare* en juridisk person som uppfyller kraven i 4 § och är registrerad i en medlemsstat där den är etablerad, och som ger tillgång till det europeiska elektroniska vägtullsystemet,

4) *EETS-användare* en fysisk eller juridisk person som ingår ett avtal med en EETS-betalningsförmedlare för att få tillgång till det europeiska elektroniska vägtullsystemet,

5) *vägtullsoperatör* en offentlig eller privat organisation som tar ut vägtullar för fordonstrafik i ett EETS-område,

6) *tullkontextdata* den information enligt artikel 6 i kommissionens beslut 2009/750/EG om definitionen av det europeiska systemet för elektroniska vägtullar och tekniska uppgifter för detta (*EETS-beslutet*) som bestäms av den ansvariga vägtullsoperatören och som krävs för att bestämma de vägtullar som ska betalas för fordonstrafik i ett visst vägtullsområde och för att slutföra vägtullstransaktionerna,

7) *fordonsutrustning* en sådan helhet av maskinvaru- och programvarukomponenter som krävs för tillhandahållande av EETS och som är installerad eller monterad i eller på ett fordon för insamling, lagring, behandling samt mottagning och överföring av data,

8) *vägtullsdeklaration* en sådan uppgift till en vägtullsoperatör som bekräftar att ett fordon framförts inom ett vägtullsområde och som ges i ett format som EETS-betalningsförmedlaren och vägtullsoperatören har kommit överens om,

9) *driftskompatibilitetskomponenter* alla grundläggande komponenter, grupper av komponenter, delar av helheter eller helheter av anordningar som hör till eller ska anslutas till EETS och som driftskompatibiliteten hos systemet är direkt eller indirekt beroende av, inbegripet såväl materiella föremål som immateriella föremål, såsom programvara,

10) *lämplighet för användning* en driftskompatibilitetskomponents förmåga att uppnå och bibehålla en viss prestanda under drift när den fungerar i enlighet med sitt syfte som en del av EETS i förbindelse med en vägtullsoperatörs system.

3 §

Krav på elektroniska system för inkassering av vägtullar

De elektroniska systemen för inkassering av vägtullar ska grunda sig på en eller flera av följande tekniska lösningar:

- 1) satellitbaserad positionsbestämning (GNSS),
- 2) mobilkommunikation enligt GSM- och GPRS-standarden,
- 3) mikrovågsteknik med frekvensen 5,8 gigahertz.

4 §

Krav som ska uppfyllas av EETS-betalningsförmedlare

Trafiksäkerhetsverket beviljar EETS-betalningsförmedlare som är etablerade i Finland registrering, om de

- 1) innehar certifiering enligt EN ISO 9001 eller motsvarande,
- 2) har den tekniska utrustning och den EG-försäkring eller det EG-intyg som styrker driftskompatibilitetskomponenternas överensstämmelse enligt punkt 1 i bilaga IV till EETS-beslutet,
- 3) påvisar kompetens när det gäller tillhandahållande av elektroniska vägtullsystem eller inom berörda branscher,
- 4) har en ändamålsenlig soliditet,
- 5) har en kontinuerlig och täckande riskhanteeringsplan, som granskas minst vartannat år,
- 6) har gott anseende.

EETS-betalningsförmedlare uppfyller inte kravet på gott anseende enligt 1 mom. 6 punkten om en ansvarsperson hos betalningsförmedlaren under de senaste fem åren har dömts till fängelsestraff eller under de senaste tre åren till bötesstraff för allvarligt brott mot bestämmelser eller föreskrifter om anställningsförhållanden, näringsutövning, bokföring eller skuldförhållanden och gärningen visar att personen är uppenbart olämplig att representera EETS-betalningsförmedlaren.

Om en betalningsförmedlare inte längre uppfyller de förutsättningar som avses i 1 mom., ska Trafiksäkerhetsverket ge denne möjlighet att avhjälpa bristen inom en rimlig tid. Efter att tiden löpt ut ska Trafiksäkerhetsverket återkalla en beviljad registrering, om betalningsförmedlaren inte har avhjälpt bristen och bristen ska betraktas som väsentlig.

5 §

EETS-tjänsternas tackning

EETS-betalningsförmedlare ska med vägtullsoperatörer ingå EETS-avtal som gäller EETS-områden inom 24 månader efter det att betalningsförmedlarna har registrerats enligt 4 § 1 mom.

EETS-betalningsförmedlare ska se till att tjänsten täcker alla EETS-områden. Om EETS-områdena förändras eller det finns någon annan orsak till att tjänsten inte har en full tackning, ska EETS-betalningsförmedlaren inom sex månader återskapa tjänsten så att den har full tackning.

EETS-betalningsförmedlare ska informera EETS-användarna om tackningen av EETS-områden och förändringar i den.

EETS-betalningsförmedlare ska årligen till Trafiksäkerhetsverket ge in en anmälan om vilken tackning deras tjänster har inom EETS-områden.

6 §

EETS-betalningsförmedlares tjänster och tekniska stöd

På EETS-betalningsförmedlares skyldighet att tillhandahålla EETS-användarna tjänster och tekniskt stöd tillämpas bestämmelserna i artikel 4.4 och 4.5 i EETS-beslutet.

EETS-betalningsförmedlare ska förse EETS-användarna med behövlig fordonsutrustning som uppfyller kraven i EETS-beslutet. Betalningsförmedlaren ska föra en förteckning över fordonsutrustning som tagits ur bruk och som

hänför sig till deras EETS-avtal med användarna.

EETS-betalningsförmedlare ska offentliggöra de avtalsvillkor som de tillämpar på de tjänsteavtal som de ingått med EETS-användare.

7 §

Fakturering av EETS-användare

I fakturor som EETS-betalningsförmedlare sänder till EETS-användare ska EETS-betalningsförmedlarens serviceavgifter anges skilt från användarnas vägavgifter. Av fakturan ska framgå när och var vägavgifterna uppkom och vad de enskilda vägavgifterna består av, om inte användaren begär sådan fakturering av betalningsförmedlaren där vägavgifterna inte specificeras.

EETS-betalningsförmedlare ska så snart som möjligt informera EETS-användare om alla vägtullsdeklarationer som inte gjorts och som hänför sig till dennes användarkonto och ge användaren tillfälle att rätta till saken innan indrivning inleds.

8 §

Vägtullsoperatörers rättigheter och skyldigheter

Vägtulloperatörer ska i fråga om de EETS-områden som de ansvarar för utarbeta och uppdatera förklaringar för EETS-områdena i enlighet med bilaga 1 till EETS-beslutet.

Vägtullsoperatörerna ska på icke-diskriminerande grund i enlighet med artikel 5.3 i EETS-beslutet godkänna alla EETS-betalningsförmedlare som önskar tillhandahålla EETS-tjänster inom de vägtullsområden som vägtullsoperatörerna ansvarar för.

Vägtullsoperatörerna ska av de EETS-betalningsförmedlare som de står i avtalsförhållande till godkänna all certifierad fordonsutrustning som är funktionsduglig och för vilken intyg har utfärdats enligt bilaga IV till EETS-beslutet och som inte finns i en förteckning enligt 6 § 2 mom. över fordonsutrustning som tagits ur bruk.

Vägtullsoperatörerna ska elektroniskt hålla en förteckning över alla EETS-betalningsförmedlare med vilka de har avtal, tillgänglig för allmänheten.

Vägtullsoperatörerna ska vid test av vägtullsystem, funktionsstörningar hos EETS samt bedömning av driftskompatibilitetskomponenternas lämplighet för användning handla på det sätt som bestäms i artiklarna 5.6—5.8 i EETS-beslutet.

9 §

EETS-användares rättigheter och skyldigheter

EETS-användare kan beställa tjänster från vilken EETS-betalningsförmedlare som helst.

EETS-användarna ska försäkra sig om att alla användar- och fordonsdata som de lämnar till sina EETS-betalningsförmedlare är korrekta.

EETS-användarna ska använda fordonsutrustning enligt EETS-betalningsförmedlarnas anvisningar och se till att fordonsutrustningen fungerar när fordonet framförs inom ett EETS-område.

När en EETS-användare betalar en vägtull till sin EETS-betalningsförmedlare anses han fullgöra sin betalningsskyldighet gentemot vägtullsoperatören.

10 §

Vägtullar

Den vägtull som vägtullsoperatörerna tar ut hos EETS-användarna får inte överstiga den vägtull som tas ut hos andra användare inom samma vägtullsområde.

Vägtullsoperatören ska vid bestämmande av vägtullen tillämpa parametrarna för klassificering av fordon i bilaga VI till EETS-beslutet. Om den fordonsklassificering som används av EETS-betalningsförmedlare avviker från den som vägtullsoperatören använder ska vägtullsoperatörens klassificering tillämpas, om det inte kan påvisas att den är felaktig.

På de avgifter som vägtullsoperatörerna tar ut hos EETS-betalningsförmedlare samt på de ansvarsförbindelser mellan vägtullsoperatörer och betalningsförmedlare som gäller vägtullsdeklARATIONER tillämpas bestämmelserna i artiklarna 7.2—7.4 i EETS-beslutet.

11 §

Ekonomisk uppföljning av verksamheten

Vägtullsoperatörer och EETS-betalningsförmedlare ska ordna den ekonomiska uppföljningen och bokföringen av EETS-verksamheterna separat från organisationens övriga verksamhet så att det ekonomiska resultatet av EETS-verksamheterna kan utredas på ett tillförlitligt sätt.

Om samma organisation sköter uppgifterna för både vägtullsoperatörer och EETS-betalningsförmedlare ska den upprätta separata resultaträkningar och balansräkningar för dessa verksamheter och foga dem till bokslutet. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur organisationens bokföring, ska upprättas enligt bokföringslagen (1336/1997).

12 §

Tekniska krav som ska uppfyllas av EETS och av driftskompatibilitetskomponenter

EETS ska uppfylla de grundläggande krav som anges i bilaga III till EETS-beslutet.

Förutom för uttag av vägavgifter får EETS fordonsutrustning användas för tillhandahållande av andra tjänster som är bundna vid fordonets position. Användningen av fordonsutrustning för andra ändamål får inte störa uttag av vägtullar inom vägtullsområden.

Driftskompatibilitetskomponenterna inom EETS ska uppfylla de krav som anges i bilaga II till EETS-beslutet. De driftskompatibilitetskomponenter som försetts med CE-märkning anses uppfylla dessa krav.

Trafiksäkerhetsverket får vid behov meddela närmare föreskrifter om de tekniska krav som avses i denna paragraf.

13 §

Bedömning av driftskompatibilitetskomponenter

På bedömningen av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning tillämpas bestämmelserna i bilaga IV till EETS-beslutet.

EG-försäkran om överensstämmelse med kraven ska upprättas av driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud. EG-försäkran om lämplighet för användning ska upprättas av driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare, dennes befullmäktigade ombud eller EETS-betalningsförmedlaren. På upprättande av EG-försäkran tillämpas bestämmelserna i bilaga IV till EETS-beslutet.

Driftskompatibilitetskomponenter får förses med CE-märkning om de omfattas av en EG-försäkran om överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning eller vardera.

14 §

Avhjälpan av brister hos driftskompatibilitetskomponenter

Om driftskompatibilitetskomponenter som är försedda med CE-märkning och som har släppts ut på marknaden inte uppfyller kraven i 12 §, ålägger Trafiksäkerhetsverket driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud att avhjälpa bristerna inom utsatt tid.

Om driftskompatibilitetskomponenternas tillverkare eller dennes befullmäktigade ombud inte iakttar Trafiksäkerhetsverkets åläggande enligt 1 mom., kan verket begränsa komponenternas användningsområde, förbjuda att de används eller bestämma att de ska dras bort från marknaden.

Den som har ålagts en begränsning enligt 2 mom. ska inom den tid som Trafiksäkerhetsverket sätter ut till verket ge in en utredning om verkställande av beslutet.

Trafiksäkerhetsverket ska omedelbart underrätta Europeiska kommissionen och det anmälda organ som saken gäller om de åtgärder som ver-

ket vidtagit med stöd av denna paragraf och ange motiven till dem. Trafiksäkerhetsverket ska dessutom underrätta medlemsstaterna i Europeiska unionen om åtgärder som verket vidtagit med stöd av 1 mom.

15 §

Administrativa tvångsmedel

Trafiksäkerhetsverket kan förena ett förbud eller åläggande som verket meddelat med stöd av 14 § med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

16 §

Utseende av ett anmält organ

Kommunikationsministeriet utser på ansökan de organ som svarar för bedömningen eller övervakningen av driftskompatibilitetskomponenters överensstämmelse med kraven eller lämplighet för användning enligt bilaga IV till EETS-beslutet och ser till att organen anmäls till Europeiska kommissionen och till de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen.

I beslutet om utseende anges det anmälda organets kompetensområde, fastställs arrangemangen för tillsynen över organet och ställs vid behov även andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet och genom vilka det säkerställs att uppgifterna blir utförda på ett ändamålsenligt sätt. Ett anmält organ kan utses för viss tid.

17 §

Förutsättningarna för utseende av ett anmält organ

Organet ska vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan och det ska uppfylla minimikraven enligt bilaga V till EETS-beslutet. De organ som uppfyller bedömningskriterierna enligt relevanta europeiska standarder anses uppfylla dessa minimikrav.

Det anmälda organet ska underrätta kommunikationsministeriet om alla sådana förändringar som kan påverka uppfyllandet av de förutsättningar som anges i 1 mom.

Anmälda organ ska årligen lämna kommunikationsministeriet en redogörelse för sin verksamhet enligt 16 § 1 mom. och dess resultat.

18 §

Utförande av ett anmält organs uppgifter

Ett anmält organ ska när det utför sina uppgifter beakta de bestämmelser, rekommendationer, anvisningar och standarder som gäller objektet samt följa hur de utvecklas inom sitt verksamhetsområde.

När ett anmält organ sköter offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag ska det iakttä lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). På anställda vid ett anmält organ ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Ett anmält organ kan till sin hjälp anlita utomstående provnings- och kontrolltjänster eller andra tjänster, om den utomstående tjänsteleverantören uppfyller förutsättningarna i 17 § 1 mom. De anmälda organen ansvarar också för de åtgärder som de har låtit någon utomstående utföra och för bedömningen av överensstämmelse med kraven och lämplighet för användning i dess helhet.

19 §

Att återkalla utseende av ett anmält organ

Om ett anmält organ inte längre uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i 17 § 1 mom.,

inte iakttar villkoren i beslutet om utseende eller det annars förekommer allvarliga brister i dess verksamhet, ska kommunikationsministeriet uppmana organet att inom en utsatt tid rätta till missförhållandet. Kommunikationsministeriet ska återkalla beslutet att utse organet, om organet inte har avhjälpt missförhållandet inom den utsatta tiden.

Kommunikationsministeriet ska underrätta Europeiska kommissionen och medlemsstaterna i Europeiska unionen om att beslutet att utse det anmälda organet har återkallats.

20 §

Register över EETS-områden

Trafiksäkerhetsverket för ett register över EETS-områden inom finskt territorium. Registret kan föras med hjälp av automatisk databehandling.

I registret lagras följande information om vägtullsområden:

- 1) den vägtullsoperatör som svarar för vägtullsområdet,
- 2) den vägtullsteknik som används,
- 3) tullkontextdata,
- 4) de EETS-betalningsförmedlare som har ingått avtal med den vägtullsoperatör som svarar för vägtullsområdet,
- 5) en områdesförklaring för EETS, som innehåller allmänna villkor för EETS-betalningsförmedlars verksamhet inom vägtullsområdet.

Trafiksäkerhetsverket håller registret över EETS-områden elektroniskt tillgängligt för allmänheten. I fråga om lämnande av registeruppgifter till Europeiska kommissionen och behöriga myndigheter i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen tillämpas bestämmelserna i artikel 19.5 i EETS-beslutet.

Den vägtullsoperatör som svarar för ett vägtullsområde ska underrätta Trafiksäkerhetsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 2 mom. Anmälan ska lämnas utan ogrundat dröjsmål.

21 §

Register över EETS-betalningsförmedlare

Trafiksäkerhetsverket för ett sådant register över EETS-betalningsförmedlare som är elektroniskt tillgängligt för allmänheten. I fråga om lämnande av registeruppgifter till Europeiska kommissionen och behöriga myndigheter i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen tillämpas bestämmelserna i artikel 19.5 i EETS-beslutet.

Registret över EETS-betalningsförmedlare ska innehålla resultaten av granskningen av den riskhanteringsplan som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten.

22 §

Tillsynsmyndigheter

Trafiksäkerhetsverket övervakar att denna lag följs.

Kommunikationsministeriet övervakar de anmälda organ som ministeriet har utsett.

Bestämmelser om tillsynen över behandling av personuppgifter finns i personuppgiftslagen och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

23 §

Tillsynsmyndighetens rättigheter

Kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de handlingar som behövs för tillsynen över att denna lag följs av EETS-betalningsförmedlare, vägtullsooperatörer, tillverkare av driftskompatibilitetskomponenter eller deras befullmäktigade ombud och av anmälda organ.

Trafiksäkerhetsverket har i egenskap av registransvarig rätt att årligen kontrollera att de krav som ställs på EETS-betalningsförmedlare uppfylls. För att bedöma kravet på gott anseende enligt 4 § 1 mom. 6 punkten har Trafiksäkerhetsverket rätt att få behövliga uppgifter ur straffregistret och ur bötesregistret enligt 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

För att utföra sina tillsynsuppgifter har Trafiksäkerhetsverket rätt att få tillträde till lokaler och övriga utrymmen som EETS-betalningsförmedlare, vägtullsooperatörer och tillverkare av driftskompatibilitetskomponenter eller deras befullmäktigade ombud innehar, med undantag för utrymmen som används för boende av permanent natur.

24 §

Överklagande

Beslut som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Omprövning av ett beslut som ett anmält organ har meddelat får begäras hos organet och omprövning av andra beslut av kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket än sådana som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende får begäras hos den myndighet som har meddelat beslutet på det sätt som bestäms i förvaltningslagen. Ändring i ett omprövningsbeslut får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallande av registrering, avhjälpande av brister hos driftskompatibilitetskomponenter och återkallande av utseende får överklagas genom besvär på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Andra beslut som förvaltningsdomstolen har meddelat får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut som kommunikationsministeriet och Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av denna lag ska iakttas trots överklagande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutgörande eller hot om avbry-

RSv 159/2013 rd — RP 182/2013 rd

tande får dock överklagas enligt bestämmelserna i viteslagen.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om system för inkassering av elektroniska vägtullar (995/2006).

Helsingfors den 3 december 2013